

Program kontroli i zwalczania gruźlicy bydła (Bovine tuberculosis)

1. Identyfikacja programu

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: Gruźlica bydła (Bovine tuberculosis)

Wniosek o współfinansowanie wspólnotowe na rok 2010

Numer referencyjny niniejszego dokumentu GIWz.401/TBC-10/09

Kontakt: Emilia Łoś, +48 22 623 21 25 emilia.los@wetgiw.gov.pl

Data wysłania do Komisji:

2. Dane historyczne dotyczące sytuacji epizootycznej w zakresie gruźlicy bydła

Działania w zakresie zwalczania gruźlicy bydła zostały zapoczątkowane w Polsce wraz z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 sierpnia 1927 r. o zwalczaniu zaraźliwych chorób zwierzęcych (Dz. U. Nr 77, poz. 673, z późn. zm.).

Skutkiem prowadzonych po 1945 r. działań było uzyskanie przez poszczególne województwa statusu województwa urzędowo wolnego od gruźlicy bydła. Ostatnie województwo uzyskało ten status w 1975 r. Z dniem 1 grudnia 1975 r. terytorium państwa uznano za wolne od gruźlicy bydła [Komunikat Ministra Rolnictwa z dnia 24 grudnia 1975 r. (nr WETgb-641-8/75) w sprawie uznania obszaru Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej za wolny od gruźlicy bydła (Dz. U. Min. Rol. z 1976 r. nr 2, poz. 7)].

Po uznaniu Polski za kraj wolny od gruźlicy bydła, zapoczątkowano w 1975 r. badanie bydła według schematu: 1/3 pogłowia bydła rocznie na terenie każdego województwa, zgodnie z przyjętym przez Ministra Rolnictwa programem kontroli gruźlicy bydła.

Wspomniany program kontroli, aktualizowany w ramach "Rocznych Założeń dla kontroli chorób zakaźnych zwierząt", obowiązywał do 1999 r., kiedy kwestię monitoringu gruźlicy bydła uregulowało rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 12 października 1999 r. w sprawie określenia rodzaju prób, zakresu badań i sposobu prowadzenia dokumentacji przy badaniach kontrolnych występowania zakażeń zwierząt oraz pozostałości chemicznych,

biologicznych, leków i skażeń promieniotwórczych w tkankach zwierząt, mięsie, środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego i niejadalnych surowcach zwierzęcych (Dz. U. Nr 93, poz. 1080, z późn. zm.).

Zgodnie z regulacją zawartą w wyżej wymienionym rozporządzeniu, w każdym roku należało przeprowadzić badanie testem tuberkulinowym 1/3 pogłowia bydła w wieku powyżej 6 tygodnia życia znajdującego się na terenie każdego powiatu, tak aby w 3 kolejnych latach zbadać całe pogłowia bydła na obszarze powiatu.

Następnie kwestia monitoringu gruźlicy bydła uregulowana została w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 4 kwietnia 2003 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli, zakresu badań oraz zasady ich finansowania (Dz. U. Nr 62, poz. 571).

Od grudnia 2004 r. kwestię badań kontrolnych w kierunku gruźlicy bydła reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.). Rozporządzenie to stanowi, że w celu kontroli występowania gruźlicy bydła corocznie tuberkulinizacją śródskórną obejmuje się 1/3 stad bydła na obszarze powiatu tak, aby w okresie 3 lat poddać badaniu wszystkie stada bydła znajdujące się na obszarze tego powiatu. Badaniu poddaje się bydło powyżej 6 tygodnia życia. Zmiana, w porównaniu z wcześniejszą regulacją, polega na określeniu, że badania obejmują 1/3 stad bydła, a nie 1/3 pogłowia bydła na terenie każdego powiatu.

3. Opis programu

W Rzeczypospolitej Polskiej jest obecnie prowadzony program kontroli gruźlicy bydła zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określania jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

Badaniami jest objęte całe terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Corocznie bada się 1/3 stad bydła, znajdujących się na obszarze powiatu, co umożliwia zbadanie wszystkich stad bydła w okresie 3 lat. Badaniom poddawane jest bydło powyżej 6 tygodnia życia.

Zgodnie z informacjami przesłanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa liczba stad utrzymujących bydło oraz stan pogłowia bydła na

dzień 31 grudnia 2008 r. (raport z dnia 15 stycznia 2009 r.), przedstawiał się następująco:

Bydło ogółem		Liczba stad liczących 1 sztukę bydła	Stada liczące 2 - 5 sztuk bydła		Stada liczące powyżej 5 sztuk bydła	
liczba stad	liczba zwierząt		liczba stad	liczba zwierząt	liczba stad	liczba zwierząt
712 853	6 215 852	192 133	280 156	834 460	240 564	5 189 259

Zgodnie z powyższymi danymi, program objąłby 2 071 744 sztuk bydła, w 237 594 stadach (1/3 z ogólnej liczby stad).

Badaniem objęte zostanie bydło powyżej 6 tygodni życia.

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa liczba stad utrzymujących bydło powyżej 6 tygodnia życia oraz stanu pogłowia bydła w tych stadach na dzień 31 grudnia 2008 r. (raport z dnia 15 stycznia 2009 r.), przedstawiał się następująco:

Bydło ogółem		Liczba stad liczących 1 sztukę bydła	Stada liczące 2 - 5 sztuk bydła		Stada liczące powyżej 5 sztuk bydła	
liczba stad	liczba zwierząt		liczba stad	liczba zwierząt	liczba stad	liczba zwierząt
712 696	6 081 511	195 466	279 677	831 908	237 553	5 054 137

Zgodnie z powyższymi danymi programem zostanie objętych 2 026 968 zwierząt, w 237 542 stadach (1/3 z ogólnej liczby stad utrzymujących bydło powyżej 6 tygodni życia).

Sposób postępowania w przypadku wystąpienia podejrzenia lub stwierdzenia gruźlicy bydła reguluje rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła (Dz. U. Nr 258, poz. 2585).

W przypadku podejrzenia choroby powiatowy lekarz weterynarii podejmuje niezwłocznie czynności mające na celu wykrycie lub wykluczenie choroby. Organ ten przeprowadza dochodzenie epizootyczne, badanie kliniczne zwierząt albo badanie poubojowe oraz, jeżeli to konieczne, sekcję zwłok. Zgodnie z § 3 ust 2 pkt 3 powiatowy lekarz weterynarii, jeżeli to konieczne wykonuje test diagnostyczny albo pobiera próby do badań diagnostycznych zabezpiecza je, znakuje i przesyła do

laboratorium w celu przeprowadzenia tych badań. Następnie do czasu uzyskania wyników testów diagnostycznych w kierunku gruźlicy bydła lub badań diagnostycznych jest on zobowiązany do objęcia stada nadzorem i nałożenia na nie restrykcji w postaci zakazu przemieszczania bydła do stada oraz ze stada, z wyłączeniem przemieszczania dokonywanego w celu przeprowadzenia natychmiastowego uboju. Sztuki podejrzane o chorobę zostają odizolowane od reszty stada. Ponadto, powiatowy lekarz weterynarii podejmuje inne niezbędne czynności zmierzające do zapobieżenia rozprzestrzenianiu się gruźlicy bydła.

Zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.) oraz § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła, w przypadku stwierdzenia gruźlicy bydła, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego inspektora sanitarnego oraz podmiot skupujący mleko. Wyznacza ognisko choroby oraz zakazuje przemieszczania bydła do oraz z chorego stada (dozwolone jest jedynie przemieszczanie w celu dokonania natychmiastowego uboju). Mleko chorych zwierząt może zostać wykorzystane jedynie, po odpowiedniej obróbce cieplnej, do skarmiania zwierząt w danym gospodarstwie. Powiatowy lekarz weterynarii nakazuje oznakowanie i izolację w stadzie chorych sztuk do czasu ich zabicia.

Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje również inne czynności, zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła.

Ognisko choroby uznaje się za wygasłe, jeżeli wszystkie sztuki chore zostały zabite lub padły, przeprowadzone zostało oczyszczenie i odkażanie, a wyniki dwóch kolejnych testów tuberkulinizacji porównawczej, przeprowadzonych w określonym czasie u pozostałych sztuk w stadzie są ujemne. Pierwszy test przeprowadza się nie wcześniej niż po upływie 60 dni, drugi zaś nie wcześniej niż w czwartym i nie później niż w dwunastym miesiącu od dnia usunięcia ostatniego chorego zwierzęcia z ogniska.

Warunki konieczne do uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne od gruźlicy bydła uregulowane zostały [w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub](#)

[gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt \(Dz. U. Nr 126, poz. 1058\).](#)

Program nie wprowadza dodatkowych wymagań co do przemieszczania bydła w związku ze statusami epizootycznymi poszczególnych regionów.

Gruźlica bydła jest chorobą nie podlegającą leczeniu, nie wykonuje się także szczepień przeciwko tej chorobie.

Celem długofalowym realizacji programu jest uznanie całego terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za urzędowo wolne od tej jednostki chorobowej. Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej będzie mogło zostać uznane za urzędowo wolne od choroby, jeżeli zostaną spełnione następujące warunki:

- 1) odsetek stad zakażonych gruźlicą bydła nie przekroczył w okresie 6 kolejnych lat 0,1 % wszystkich stad bydła;
- 2) przynajmniej 99,9 % stad bydła zostało uznane za urzędowo wolne od gruźlicy bydła w okresie 6 lat;
- 3) możliwa jest identyfikacja stada pochodzenia i stada przejściowego dla każdej sztuki bydła;
- 4) wszystkie zwierzęta rzeźne z gatunku bydło pochodzące z danego obszaru są poddawane badaniu poubojowemu;
- 5) są przestrzegane przepisy w sprawie zawieszania i uchylania statusu stada urzędowo wolnego od gruźlicy bydła;
- 6) nie szczepi się bydła przeciwko gruźlicy oraz nie leczy się bydła chorego na tę chorobę;
- 7) bydło wprowadzane na terytorium kraju, do chowu lub hodowli, pochodzi wyłącznie z państw lub regionów uznanych za wolne od gruźlicy bydła oraz uzyskało wynik ujemny w indywidualnym teście tuberkulinizacji.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Czas trwania programu: 1 rok

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

☒ kontrola	☒ zwalczanie
☒ badania	☒ badania
☒ ubój zwierząt z dodatnim wynikiem	☒ ubój zwierząt z dodatnim wynikiem

badań	badań
☒ zabicie zwierząt z dodatnim wynikiem badań	☒ zabicie zwierząt z dodatnim wynikiem badań
☐ szczepienia	☐ rozszerzony ubój lub zabicie
☐ leczenie	☒ niszczenie produktów
☒ zniszczenie produktów	
☒ kontrola i nadzór	
☐ inne środki (wymienić)	

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu kontroli i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, a w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

Odpowiedzialność terenowych organów Inspekcji Weterynaryjnej za realizację programów określona została w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 roku o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 121, poz. 842) oraz ustawie z dnia 11 marca 2004 roku o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Programem będzie objętych 16 województw, w skład których wchodzi 314 powiatów oraz 65 miast na prawach powiatów.

4.4. Najważniejsze akty prawne w zakresie objętym programem

4.4.1. Regulacje prawne dotyczące powiadamiania o gruźlicy bydła

- 1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 listopada 2005 r. w sprawie zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o występowaniu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania i rejestracji oraz o wynikach monitorowania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych, a także związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe (Dz. U. Nr 242, poz. 2045).

4.4.2 Zwierzęta i populacja objęta programem:

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

4.4.3. Regulacje prawne dotyczące identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt ;
- 2) rozporządzenie Komisji Nr 911/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. wcielające w życie rozporządzenie Nr 1760/2000 w odniesieniu do kolczykowania bydła, zaopatrywania go w paszporty oraz rejestrów gospodarstw (Dz. Urz. UE L 163, z 30.04.2004 z późn. zm., str. 65);
- 3) rozporządzenie Komisji Nr 494/98 z dnia 27 lutego 1998 r. ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do Rozporządzenia Rady Nr 820/97 w odniesieniu do stosowania minimalnych sankcji administracyjnych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła (Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.1998 r. z późn. zm., str. 78);
- 4) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 220, poz. 1635, z późn. zm.);
- 5) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 czerwca 2007 r. w sprawie wzoru paszportu bydła (Dz. U. Nr 112, poz. 772);
- 6) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 lipca 2005 r. w sprawie księgi rejestracji bydła, świń, owiec lub kóz (Dz. U. Nr 151, poz. 1268).
- 7)) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;

- 8) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.);
- 9) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu danych zamieszczanych w rejestrze zwierząt gospodarskich oznakowanych (Dz. U. Nr 152, poz. 1605).

4.4.4. Regulacje prawne dotyczące kwalifikacji zwierząt i stad na podstawie kryterium występowania lub zagrożenia wystąpienia gruźlicy bydła

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 27 czerwca 2005 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych niezbędnych do uzyskania i zachowania uznania stada lub gospodarstwa za urzędowo wolne lub wolne od chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.5. Regulacje prawne dotyczące w szczególności zasady przemieszczania zwierząt narażonych na kontakt lub zakażenie gruźlicą bydła

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła;
- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 sierpnia 2005 r. w sprawie sposobu i warunków wprowadzania czasowych zakazów opuszczania ogniska choroby zakaźnej zwierząt oraz czasowych ograniczeń w ruchu osobowym lub pojazdów.

4.4.6 Zastosowanie badania i plany pobierania próbek

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

4.4.7 Zastosowanie szczepionki i programy szczepień

- 1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

- 2) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła;

4.4.8 Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego obowiązujących w zaangażowanych gospodarstwach

- 1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt

4.4.9. Środki w przypadku wyniku dodatniego

Zgodnie z art. 51 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.) oraz § 5 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła, w przypadku stwierdzenia gruźlicy bydła, powiatowy lekarz weterynarii powiadamia państwowego inspektora sanitarnego oraz podmiot skupujący mleko. Wyznacza ognisko choroby oraz zakazuje przemieszczania bydła do oraz z chorego stada (dozwolone jest jedynie przemieszczanie w celu dokonania natychmiastowego uboju). Mleko chorych zwierząt może zostać wykorzystane jedynie, po odpowiedniej obróbce cieplnej, do skarmiania zwierząt w danym gospodarstwie. Powiatowy lekarz weterynarii nakazuje oznakowanie i izolację w stadzie chorych sztuk do czasu ich zabicia.

Powiatowy lekarz weterynarii podejmuje również inne czynności, zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 23 listopada 2004 r. w sprawie zwalczania gruźlicy bydła.

4.4.10. Regulacje prawne dotyczące odszkodowań dla posiadaczy zwierząt zabitych z nakazu właściwych organów w związku z kontrolą i zwalczaniem gruźlicy bydła:

- 1) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Regulacje prawne dotyczące kontroli występowania gruźlicy bydła

1) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt.

5. Ogólny opis korzyści

Główną korzyścią z realizacji programu dla właścicieli stad oraz podmiotów prowadzących obrót bydłem będzie prowadzenie swobodnego handlu bydłem wewnątrz wspólnoty, dzięki uzyskaniu statusów regionów urzędowo wolnych. Po uznaniu danego stada i regionu za urzędowo wolne od gruźlicy bydła, będzie możliwy swobodny handel bydłem, bez przeszkód o charakterze sanitarnym, co zwiększy konkurencyjność polskich hodowców i producentów bydła na rynku unijnym, jak również na rynkach państw trzecich.

Dodatkową korzyścią płynącą z realizacji programu, będzie możliwość uniknięcia strat bezpośrednich – kosztów wynikających ze zmniejszenia produkcji. W celu utrzymania statusu stada uznanego za urzędowo wolne od gruźlicy bydła wystarczy wykonywać badania w kierunku tej jednostki chorobowej jedynie co trzy lata. Ponadto, w regionach uznanych za urzędowo wolne od gruźlicy bydła, będzie można zmniejszyć częstotliwość badań po osiągnięciu statusu, przez co obniżone zostaną całkowite koszty wykonywanych badań. Później będzie możliwa dalsza redukcja częstości badań, jednak dopiero wtedy, gdy sytuacja epizootyczna w zakresie gruźlicy bydła poprawi się na całym terytorium Polski, przez co zostaną obniżone całkowite koszty wykonywanych badań.

6. Dane dotyczące sytuacji epizootycznej w ostatnich latach

6.1. Rozwój choroby

6.1.1. Dane dotyczące rozwoju choroby

6.1.1.1. Dane dotyczące stad Choroba: gruźlica bydła Gatunek zwierząt: bydło

Rok 2004

Region	Całkowita liczba stad ^(a)	Liczba stad objętych programem	Liczba stad zbadanych ^(b)	Liczba stad z wynikiem dodatnim badań ^(c)	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań ^(d)	Liczba stad, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Odsetek stad z dodatnim wynikiem badań, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań	Odsetek nowych stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	882761	282752	260907	134	123 (*)	20	14,9	92,27	0,051	0,047

(*) zgodnie z sugestiami przedstawicieli Komisji Europejskiej od 2004 roku w sprawozdawczości jako stado z wynikiem dodatnim odnotowuje się stado, w którym wystąpił dodatni wynik tuberkulinizacji porównawczej. We wcześniejszych latach za wynik dodatni był uznawany wynik potwierdzony mikrobiologicznie.

Rok 2005

Region	Całkowita liczba stad ^(a)	Liczba stad objętych programem	Liczba stad zbadanych ^(b)	Liczba stad z wynikiem dodatnim badań ^(c)	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań ^(d)	Liczba stad, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Odsetek stad z dodatnim wynikiem badań, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań	Odsetek nowych stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	930436	312244	267720 (*)	124	78	18	14,52	85,741	0,046	0,029

(*) jest to liczba stad, w których przeprowadzono kontrole. Natomiast liczba stad, w których przeprowadzono badania to 229712. Odnotowano 38008 stad pustych (brak zwierząt).

Rok 2006

Region	Całkowita liczba stad ^(a)	Liczba stad objętych programem	Liczba stad zbadanych ^(b)	Liczba stad z wynikiem dodatnim badań ^(c)	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań ^(d)	Liczba stad, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Odsetek stad z dodatnim wynikiem badań, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań	Odsetek nowych stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8 = $(7/5) \times 100$	9 = $(4/3) \times 100$	10 = $(5/4) \times 100$	11 = $(6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	909544	320701	251407 (*)	105	73	15	14,29	78,39 (*)	0,042 (*)	0,029 (*)

(*) jest to liczba stad, w których przeprowadzono badania. Stad skontrolowanych w ramach programu zostało 310 502. Odnotowano 59 095 stad pustych (brak zwierząt).

Mając powyższe na uwadze, należy zaznaczyć, iż% stad:

- faktycznie objętych programem wynosi 96,82%
  - z wynikiem dodatnim wynosi 0,034%
  - nowych z wynikiem dodatnim wynosi 0,024%
- (a) Łączna liczba stad w regionie łącznie ze stadami objętymi i nieobjętymi programem
(b) Badanie oznacza przeprowadzenie testów na poziomie stada w obrębie programu w celu utrzymania lub poprawienia statusu
(c) Stada z co najmniej jednym zwierzęciem reagującym dodatnio w programie niezależnie od liczby badań przeprowadzonych w stadach
(d) Stada, których status w poprzednim okresie był nieznan, nie wolny – ujemny, wolny, urzędowo wolny lub zawieszony i które mają obecnie przynajmniej jedno dodatnio reagujące zwierzę

Rok 2007

Region	Całkowita liczba stad ^(a)	Liczba stad objętych programem	Liczba stad zbadanych ^(b)	Liczba stad z wynikiem dodatnim badań ^(c)	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań ^(d)	Liczba stad, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Odsetek stad z dodatnim wynikiem badań, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań	Odsetek nowych stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8 = $(7/5) \times 100$	9 = $(4/3) \times 100$	10 = $(5/4) \times 100$	11 = $(6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	860215	268734	224747	84	79	19	22,6	83,6	0,03	0,035

Rok 2008

Region	Całkowita liczba stad ^(a)	Liczba stad objętych programem	Liczba stad zbadanych ^(b)	Liczba stad z wynikiem dodatnim badań ^(c)	Liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań ^(d)	Liczba stad, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Odsetek stad z dodatnim wynikiem badań, z których usunięto wszystkie zwierzęta	Wskaźniki		
								Odsetek stad objętych programem	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań	Odsetek nowych stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	789455	249225	204568	51	37	16	31,37	82,08	0,02	0,018

6.1.1.2. Gatunek zwierząt: bydło

Choroba gruźlica bydła

Dane dotyczące zwierząt

Rok 2004

Region	Łączna liczba zwierząt ^(a)	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu ^(b)	Liczba zwierząt zbadanych ^(c)	Liczba zwierząt zbadanych indywidualnie ^(d)	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		Wskaźniki		
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań ubojowi lub zabitych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(f)	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Odsetek stad z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (6/4) \times 100$	0,03
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	5649362	1760436	1674775	1674775	536 (*)	548	548	95,13 (**)	100	0,03

Rok 2005

Region	Łączna liczba zwierząt ^(a)	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu ^(b)	Liczba zwierząt zbadanych ^(c)	Liczba zwierząt zbadanych indywidualnie ^(d)	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań ubojowi lub zabitych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(f)	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	$9=(4/3) \times 100$	$10=(6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	6146623	1972141	1584421	1584421	538	530	567	80,34	0,034

Rok 2006

Region	Łączna liczba zwierząt ^(a)	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu ^(b)	Liczba zwierząt zbadanych ^(c)	Liczba zwierząt zbadanych indywidualnie ^(d)	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań ubojowi lub zabitych	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(f)	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	$9=(4/3) \times 100$	$10=(6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	6108318	2012023	1802060	1802060	457	304	492	89,56	0,025

(*) zgodnie z sugestiami przedstawicieli Komisji Europejskiej od 2004 roku w sprawozdawczości jako stado z wynikiem dodatnim dodatnim odnotowuje się stado, w którym uzyskano dodatni wynik tuberkulinizacji porównawczej. We wcześniejszych latach za wynik dodatni był uznawany wynik potwierdzony mikrobiologicznie – dlatego liczba ta jest większa niż w poprzednich latach

(**) przez procent objętych zwierząt rozumie się tu ilość zwierząt zbadanych w stosunku do ilości objętych programem

Rok 2007

Region	Łączna liczba zwierząt ^(a)	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu ^(b)	Liczba zwierząt zbadanych ^(c)	Liczba zwierząt zbadanych indywidualnie ^(d)	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań ubojowi lub zabitych ^(f)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(f)	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	6313523	1904043	1773306	1773306	291	285	294	93,1	0,01

(a) Całkowita liczba zwierząt w regionie (w stadach kwalifikujących się i nie kwalifikujących się do programu)

(b) Obejmuje zwierzęta badane indywidualnie i zbiorowo

(c) Obejmuje tylko zwierzęta zbadane indywidualnie

(d) Obejmuje zwierzęta zbadane indywidualnie

(f) Obejmuje zwierzęta z wynikiem dodatnim, a także zwierzęta z wynikiem ujemnym poddane ubojowi lub zabite w ramach programu

Rok 2008

Region	Łączna liczba zwierząt ^(a)	Liczba zwierząt do zbadania w ramach programu ^(b)	Liczba zwierząt zbadanych ^(c)	Liczba zwierząt zbadanych indywidualnie ^(d)	Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		Wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań ubojowi lub zabitych ^(f)	Łączna liczba zwierząt poddanych ubojowi lub zabitych ^(f)	Odsetek zwierząt objętych programem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	9=(4/3)x100	10=(6/4)x100
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	6080517	1909886	1782817	1725328	185	193	188	93,3	0,01

6.2. Dane dotyczące nadzoru i badań laboratoryjnych

6.2.1. Dane dotyczące nadzoru i testów laboratoryjnych

Choroba: gruźlica bydła. Gatunek zwierząt: bydło

Opis zastosowanych testów serologicznych: nie dotyczy

Opis zastosowanych testów mikrobiologicznych lub wirusologicznych: izolacja *Mycobacterium bovis*

Opis innych zastosowanych testów: test tuberkulinizacji śródskórnej pojedynczej z użyciem tuberkuliny bydłowej oraz porównawczej z użyciem tuberkuliny bydłowej i ptasiej.

Rok: 2004

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy: test tuberkulinowy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0	0	536	206	1674775	536

Rok: 2005

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy: test tuberkulinowy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0	0	538	284	1584421	538

Rok: 2006

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy: test tuberkulinowy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0	0	457	207	1802060	457

Rok: 2007

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy: test tuberkulinowy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0	0	291	105	1773306	291

Rok: 2008

Region	Testy serologiczne		Testy mikrobiologiczne lub wirusologiczne		Inne testy: test tuberkulinowy	
	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z wynikiem dodatnim
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	0	0	185	66	1725328	185

6.3. Dane dotyczące zakażeń**Choroba: gruźlica bydła****Gatunek zwierząt: bydło****Rok: 2004**

Region	liczba zakażonych stad	liczba zakażonych zwierząt
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	75	206

Rok: 2005

Region	liczba zakażonych stad	liczba zakażonych zwierząt
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	42	284

Rok: 2006

Region	liczba zakażonych stad	liczba zakażonych zwierząt
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	41	207

Rok: 2007

Region	liczba zakażonych stad	liczba zakażonych zwierząt
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	27	105

Rok: 2008

Region	liczba zakażonych stad	liczba zakażonych zwierząt
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	18	66

6.4. Dane dotyczące statusu zwierząt na koniec roku   Choroba: gruźlica bydła   Gatunek zwierząt: bydło**Rok: 2008**

Region	Status stad i zwierząt objętych programem ^(a)													
	Całkowita liczba stad i zwierząt objętych programem		Nieznany ^(b)		Nie wolne i nie urzędowo wolne		Wolne lub urzędowo wolne zawieszono ^(g)		Wolne ^(h)		Urzędowo wolne ⁽ⁱ⁾			
	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)	Ostatni wynik dodatni ^(c)	Ostatni wynik ujemny ^(d)	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)	Stada	Zwierzęta ^(j)		
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	252755	1904484	1	10	2	2	1567	25333	27	571	0	0	279097	1940523

(a) Na koniec roku.

(b) Status nieznan: brak wyników poprzednich badań.

(c) Nie wolne i wynik ostatniego badania dodatni: zbadane, z co najmniej jednym wynikiem dodatnim w ostatnim badaniu.

(d) Nie wolne i wynik ostatniego badania dodatni: zbadane, z co najmniej wynikami ujemnymi w ostatnim badaniu, ale nie będące urzędowo wolne.

(g) Zawieszono zgodnie z definicją w prawodawstwie wspólnotowym.

(h) Wolne zgodnie z definicją w prawodawstwie wspólnotowym.

(i) Urzędowo wolne zgodnie z definicją w prawodawstwie wspólnotowym.

(j) Dotyczy zwierząt objętych programem w stadach o określonym statusie.

6.5. Dane dotyczące prowadzonych szczepień i leczenia

Nie dotyczy

6.6. Dane dotyczące dzikich zwierząt

Nie dotyczy

7. Cele:

7.1. Cele testów diagnostycznych

7.1.1. Cele w odniesieniu do testów diagnostycznych

7.1.1.1. Liczba testów Choroba: gruźlica bydła Gatunek zwierząt: bydło

Region	Typ testu	Populacja docelowa	Typ próbki	Cel	Liczba planowanych testów
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	test tuberkulinowy	bydło powyżej 6 tygodnia	-	kontrola	2 026 968

7.1.1.2. Plany testów¹⁾

W przypadku gruźlicy bydła badanie odbywa się poprzez prowadzenie testów tuberkulinizacji śródskórnej pojedynczej oraz porównawczej.

Tuberkulinizację pojedynczą i porównawczą wykonuje się poprzez śródskórną iniekcję tuberkuliny bydłowej lub bydłowej i ptasiej zgodnie z metodyką badania i standardami dla tuberkuliny określonymi w Załączniku B do Dyrektywy Rady 64/432/EWG z dnia 26 czerwca 1964 r. w sprawie problemów zdrowotnych zwierząt wpływających na handel wewnątrzwspólnotowy bydłem i trzodą chlewną (Dz. Urz. WE L 121 z 29.07.1964, str. 1977, z późn. zm; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 1, str. 13, z późn. zm.).

Szczegółowy sposób prowadzenia badań zawarty jest w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 listopada 2004 roku w sprawie zwalczania gruźlicy bydła.

---

¹⁾ Opis planów testów zgodnie ze stosownymi różnymi kategoriami (dotyczącymi stad i zwierząt, liczby zwierząt w stadzie, częstotliwości i przerw w pobieraniu próbek) w odpowiednim przypadku z odniesieniem do stosownego prawodawstwa krajowego i wspólnotowego.

7.1.2. Cele testowania stad i zwierząt

7.1.2.1 Cele testowania stad		Choroba: gruźlica bydła				Gatunek zwierząt: bydło					
Region	Łączna liczba stad	Łączna liczba stad objętych programem	Łączna liczba stad, które zostaną zbadane	Przewidywana liczba stad z wynikiem dodatnim badań	Przewidywana liczba nowych stad z wynikiem dodatnim badań	Przewidywana liczba stad do usunięcia wszystkich zwierząt	Przewidywany odsetek stad do usunięcia wszystkich zwierząt	docelowe wskaźniki			
								Przewidywany odsetek stad objętych badaniem	Przewidywany odsetek stad z dodatnim wynikiem badań	Przewidywany odsetek nowych stad z dodatnim wynikiem badań	
1	2	3	4	5	6	7	$8 = (7/5) \times 100$	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (5/4) \times 100$	$11 = (6/4) \times 100$	
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	712696	237542	215447	75	71	15	20	90	0,03	0,03	

(*) należy brać pod uwagę możliwość wystąpienia stad , w których nie ma zwierząt (stada puste)

7.1.2.2. Cele testowania zwierząt

7.1.2.2. Cele testowania zwierząt		Choroba: gruźlica bydła				Gatunek zwierząt: bydło			
Region	Łączna liczba zwierząt	Łączna liczba zwierząt objętych programem	Łączna liczba zwierząt zbadania	Łączna liczba zwierząt zbadania indywidualnego	Łączna przewidywana liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Ubój		docelowe wskaźniki	
						Liczba zwierząt z wynikiem dodatnim badań	Całkowita liczba zwierząt do uboju	Przewidywany odsetek zwierząt zbadaniem	Odsetek zwierząt z wynikiem dodatnim badań
1	2	3	4	5	6	7	8	$9 = (4/3) \times 100$	$10 = (6/4) \times 100$
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	6081511	2026968	1989875	1989875	240	240	240	98	0,012

7.2. Cele testowania w zakresie kwalifikacji Choroba: gruźlica bydła Gatunek zwierząt: bydło

Region	Cele w zakresie statusu stad i zwierząt objętych programem(a)													
	Łączna liczba stad i zwierząt objętych programem	Przewidywany nieznan status ^(b)		Przewidywane nie wolne i nie urzędowo wolne badania ^(c)		Przewidywane wolne lub urzędowo wolne zawieszono		Przewidywane wolne		Przewidywane urzędowo wolne				
		Stada	Zwierzęta ^(e)	Stada	Zwierzęta ^(e)	Stada	Zwierzęta ^(e)	Stada	Zwierzęta ^(e)	Stada	Zwierzęta ^(e)			
												Ostatni dodatni wynik badania ^(c)	Ostatni ujemny wynik badania ^(d)	
Terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	215447	1989875	0	0	18	150	3	80	12	300	0	0	215414	1989345

(a) Na koniec roku

(b) Status nieznan: brak wyników poprzednich badań

(c) Nie wolne i wynik ostatniego badania dodatni: zbadane, z co najmniej jednym wynikiem dodatnim w ostatnim badaniu

(d) Nie wolne i wynik ostatniego badania dodatni: zbadane, z co najmniej wynikami ujemnymi w ostatnim badaniu, ale nie będące urzędowo wolne

(e) Dotyczy zwierząt objętych programem w stadach o określonym statusie

8. Szczegółowa analiza kosztów programu

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2004 r. w sprawie warunków i wysokości wynagrodzenia za wykonywanie czynności przez lekarzy weterynarii i inne osoby wyznaczone przez powiatowego lekarza weterynarii (Dz. U. Nr 178, poz. 1837, z późn. zm.), część podstawowa wynagrodzenie za badanie alergiczne (tuberkulinizację) przeprowadzone przez prywatnie praktykującego lekarza weterynarii, wyznaczonego do wykonywania czynności urzędowych w imieniu organów Inspekcji Weterynaryjnej zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. Nr 33, poz. 287 z późn. zm.), wynosi:

- 1) za pierwszą sztukę w stadzie – 15,00 zł;
- 2) od 2 do 5 sztuk – za każde zwierzę – 7,50 zł;

3) powyżej 5 sztuk – za każde następne zwierzę – 6,00 zł.

W celu określenia kwot wynagrodzenia za przeprowadzenie badań wstępnie przyjęto na potrzeby programu, że w trakcie jego realizacji zostanie przebadanych 243 235 sztuk bydła, o których mowa w pkt 1 i 547 282 sztuk bydła, o których mowa w pkt 2 oraz 1 236 451 sztuk bydła, o których mowa w pkt 3.

Całkowite koszty związane z realizacją programu są przewidziane na kwotę **26 958 686,26 zł (5 911 992,6 euro)** według średniego kursu NBP – Narodowego Banku Polskiego na dzień 9 lutego 2009 r., który wynosił: 1 euro – 4,56 PLN).

Koszty:	Specyfikacja	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w EUR	Koszt całościowy w EUR (*)	Finansowanie wspólnotowe (tak/nie)
1. Testów					
1.1. Koszt analizy	Test: tuberkulinowy - wykonanie	243235 547282 1 236451	3,3 1,7 1,3)	802675,5 930379,4 1607386,3 Razem: 23340441,2	tak
1.2. Koszt pobrania próbek	Test tuberkulinowy – tuberkulina	2 026988	0,2	405393,6	tak
1.3. Inne koszty	Koszty dojazdów - km	10 766 960	0,18	1938052,8	tak
2. Szczepienia i leczenia					
2.1. Zakup szczepionki	nie dotyczy				
2.2. Koszty dystrybucji					
3. Uboju i unieszkodliwienia					
3.1. Odszkodowania za zwierzęta		300	657,9	197370	tak
3.2. Koszty transportu		13 500	0,18	2430	tak
3.3. Koszty unieszkodliwienia		300	41,7	12510	tak
3.4. Koszt strat w przypadku uboju	nie dotyczy				
3.5. Koszt obróbki produktów	nie dotyczy				
4. Czystczenia i dezynfekcji	100m2	450	35,1	15795	tak
5. Wynagrodzeń (pracownicy zatrudnieni wyłącznie na cele programu)	nie dotyczy				
6. Towarów konsumpcyjnych i specjalnego sprzętu	nie dotyczy				
7. Inne koszty	nie dotyczy				

				tak
Ogółem			5911992,6 (26958686,26 zł)	

(*) są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości środków zaplanowanych na zwalczanie chorób zakaźnych przewidzianych w ustawie budżetowej na rok 2010
Według średniego kursu NBP na dzień 9 lutego 2009 r. 1 euro = 4,56 PLN